

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu neljäs jaosto)

3 päivänä helmikuuta 2021^{*i}

Toimielimiä koskeva oikeus – Parlamentti – Työpaikkakiusaaminen –
Parlamentin puheenjohtajan päätökset, joissa katsotaan, että on tapahtunut työpaikkahäirintää,
joka on kohdistunut kahteen valtuutettuun avustajaan, ja määrätään parlamentin jäsenelle
seuraamukseksi päivärahan pidättäminen 12 päivän ajalta – Parlamentin työjärjestyksen 11
ja 166 artikla – Oikaisuvaatimus – Parlamentin puhemiehistön päätös, jolla seuraamus
vahvistetaan – Parlamentin työjärjestyksen 167 artikla – Kumoamiskanne –
Kanteen nostamisen määräaika – Tutkittavaksi ottaminen – Puolustautumisoikeudet –
Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu

Asiassa T-17/19,

Giulia Moi, kotipaikka [*henkilötieto*] (Italia), edustajinaan M. Pisano ja P. Setzu, asianajajat,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinaan T. Lazian, S. Seyr ja M. Windisch,

vastaajana,

jossa on kyse yhtäältä ensisijaisesti SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta sellaisten eri toimien kumoamiseksi, jotka on tehty kantajaa vastaan aloitetussa menettelyssä, joka koskee työpaikkahäirinnän toteamista ja seuraamuksen määrittämistä siitä, ja toissijaisesti vaatimuksesta sen toteamiseksi, että hänelle määrätty seuraamus on kohtuuton ja/tai suhteeton ja siitä, että se korvataan parlamentin työjärjestyksen 166 artiklan a alakohdassa määrättyllä seuraamuksella, ja toisaalta SEUT 268 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta parlamentin velvoittamiseksi suorittamaan hänelle vahingonkorvaus ja puhemiehen velvoittamiseksi saattamaan tämän tiedon julkiseksi parlamentin täysistunnossa,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Gervasoni sekä tuomarit L. Madise, P. Nihoul (esittelevä tuomari), R. Frendo ja J. Martín y Pérez de Nanclares,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

^{*} Oikeudenkäyntikieli: italia.

ⁱ — Unionin yleisen tuomioistuimen lainkäyttötehtävien yhteydessä sovellettavan henkilötietojen suojaa koskevan säännösten mukaisesti yksi tieto on peitetty tuomion julkisessa versiossa kirjaajan päätöksellä ja korvattu maininnalla [*henkilötieto*].

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 10.7.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn, on antanut seuraavan

tuomion

I Asian tausta

- 1 Kantaja Giulia Moi oli Euroopan parlamentin jäsen 2014–2019.
- 2 Kaksi hänen valtuutetuista avustajistaan teki 22.11.2017 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 24 artiklan nojalla avustamispyynnön vedoten vaikeisiin työolosuhteisiin.
- 3 Kaksi valtuutettua avustajaa tekivät 27.11.2017 ja 28.11.2017 työpaikkahäirintää koskevan valituksen parlamentin jäsenten valtuutettujen avustajien parlamentin jäsenistä tekemiä työpaikkahäirintää koskevia valituksia ja työpaikkahäirinnän ehkäisemistä käsittelevälle neuvoa-antava komitealle (jäljempänä neuvoa-antava komitea), joka perustettiin parlamentin jäsenten valtuutettujen avustajien parlamentin jäsenistä tekemiä työpaikkahäirintää koskevia valituksia ja työpaikkahäirinnän ehkäisemistä koskevien 14.4.2014 annettujen sisäisten sääntöjen, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6.7.2015 (jäljempänä 14.4.2014 annetut säännöt, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6.7.2015), 1 artiklan 1 kohdassa.
- 4 Neuvoa-antava komitea tiedotti kantajalle kirjeellä 23.2.2018 kahden valtuutetun avustajan tekemien valitusten sisällöstä, ja kehotti häntä esittämään huomautuksensa heidän väitteistään.
- 5 Neuvoa-antava komitea kuuli kahta valtuutettua avustajaa 27.2.2018.
- 6 Kantaja jätti kahden valtuutetun avustajan valituksia koskevat huomautuksensa 9.3.2018.
- 7 Neuvoa-antava komitea kuuli kantajaa 20.3.2018.
- 8 Kantaja toimitti neuvoa-antavalle komitealle lisää asiakirjoja 28.3.2018.
- 9 Neuvoa-antavan komitean puheenjohtaja osoitti kirjeessä 22.5.2018 parlamentin puhemiehelle lausunnon, jossa hän päätteli, että henkilöstösääntöjen 12 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettua työpaikkakiusaamista oli tapahtunut.
- 10 Parlamentin puhemies ilmoitti kantajalle 3.7.2018 päivätyssä kirjeessään, joka annettiin tiedoksi seuraavana päivänä, neuvoa-antavan komitean lausunnon päätelmistä työpaikkahäirinnän tapahtumisesta, ja kehotti tätä esittämään huomautuksensa näistä päätelmistä viimeistään 20.7.2018.
- 11 Kantaja vastasi puhemiehen kehotukseen 18.7.2018 päivätyllä kirjeellä, joka saapui parlamenttiin 20.7.2018, ja kiisti, että työpaikkahäirintää olisi tapahtunut.
- 12 Tutkittuaan neuvoa-antavan komitean lausunnon ja kantajan huomautukset, parlamentin puheenjohtaja ilmoitti 2.10.2018 päivätyssä kirjeessä kantajalle, että ”[hän yhtyi] neuvoa-antavan komitean lausuntoon, jossa [oli] katsottu, että tilanne, johon kaksi valittajaa vetosivat, [oli]

henkilöstösäännöissä tarkoitettua työpaikkakiusaamista”. Unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä parlamentti kutsui tätä kirjettä nimellä ”puhemiehen päätös työpaikkahäirinnän toteamisesta”. Kyseisestä asiakirjasta käytetään jäljempänä tässä tuomiossa tätä nimitystä.

- 13 Parlamentin puhemies osoitti kantajalle samana päivänä toisen asiakirjan, jonka otsikko on ”Puhemiehen päätös 2.10.2018” ja jossa hän yhtäältä vahvisti, että kantajan käytös ”loukka[si] periaatteita ja arvoja, joihin [parlamentin] työjärjestyksessä viit[at]iin, erityisesti [SEU] 2 artiklaa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1 artiklaa (ihmisarvon kunnioittaminen) ja 31 artiklaa (oikeus terveellisiin, turvallisiin ja ihmisarvoisiin työoloihin ja työehtoihin)”, ja toisaalta ilmoitti, että hän oli ”päättänyt määrätä seuraamukseksi [kantajalle] tämän kahteen valtuutettuun avustajaan kohdistamasta käytöksestä, joka on katsottava työpaikkakiusaamiseksi, päivärahan pidättämisen kahdentoista päivän ajalta”. Unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä parlamentti kutsui tätä kirjettä nimellä ”puhemiehen seuraamuksesta tekemä päätös”. Kyseisestä asiakirjasta käytetään jäljempänä tässä tuomiossa tätä nimitystä.
- 14 Edellä 12 ja 13 kohdassa mainitut kaksi asiakirjaa annettiin yhdessä tiedoksi kantajalle.
- 15 Kantaja teki 16.10.2018 parlamentin työjärjestyksen, sellaisena kuin sitä sovelletaan tässä (jäljempänä parlamentin työjärjestys), 167 artiklan mukaisen oikaisuvaatimuksen parlamentin puhemiehistölle puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen. Hän kiisti oikaisuvaatimuksessaan sen, että hänen käytöstään kahta valtuutettua avustajaa kohtaan voitaisiin pitää työpaikkahäirintänä, ja toissijaisesti vaati, että hänelle määrättäisiin lievempi seuraamus.
- 16 Parlamentin puhemiehistö pysytti 12.11.2018 tekemällään päätöksellä, joka julistettiin 14.11.2018 täysistunnossa ja annettiin tiedoksi samana päivänä, puhemiehen seuraamuksesta tekemän päätöksen (jäljempänä parlamentin puhemiehistön päätös).

II Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

- 17 Kantaja nosti tämän kanteen 11.1.2019 jättämällä kennekirjelmällä.
- 18 Unionin yleinen tuomioistuin päätti aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen ja kehotti työjärjestyksensä 89 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena parlamenttia toimittamaan tiettyjä asiakirjoja ja esitti asianosaisille kirjallisia kysymyksiä, joihin heitä pyydettiin vastaamaan kirjallisesti. Asianosaiset vastasivat näihin kehotuksiin asetetussa määräajassa.
- 19 Unionin yleinen tuomioistuin päätti neljännen jaoston ehdotuksesta siirtää asian työjärjestyksen 28 artiklan nojalla laajennetun ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi.
- 20 Asianosaisten lausumat ja unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 10.7.2020 pidetyssä istunnossa.
- 21 Kantaja vaatii kanteellaan, että unionin yleinen tuomioistuin
 - ensisijaisesti kumoaa parlamentin puhemiehistön päätöksen, puhemiehen seuraamuksesta tekemän päätöksen sekä ”kaikki siinä määrättyä seuraamusta valmistelevat, siihen liittyvät tai sen johdosta toteutetut toimet”;

- toissijaisesti ”toteaa, että määrätty kurinpitoseuraamus on kohtuuton [tai] suhteeton, ja tämän johdosta korvaa sen työjärjestyksen 166 artiklan [3 kohdan] a alakohdassa tarkoitettulla seuraamuksella”;
 - joka tapauksessa velvoittaa parlamentin maksamaan hänelle unionin yleisen tuomioistuimen kohtuulliseksi katsoman korvauksen, joka on 50 000 euroa tai tuomioistuimen kohtuulliseksi katsoma tätä suurempi tai pienempi summa, ja velvoittaa parlamentin puhemiehen saattamaan tämän tiedon julkiseksi täysistunnossa, ja
 - velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 22 Kantaja pyytää lisäksi erilaisia prosessinjohtotoimia ja asian selvittämistoimia sekä pyytää todisteita ja näytön esittämistä.
- 23 Parlamentti vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- jättää puheenjohtajan seuraamuksesta tekemän päätöksen kumoamista koskevan vaatimuksen tutkimatta;
 - jättää seuraamusta valmistelevien, siihen liittyvien tai sen johdosta toteutettujen toimien kumoamista koskevan vaatimuksen tutkimatta;
 - jättää unionin tuomioistuimelle esitetyt parlamentille annettavia määräyksiä ja seuraamuksen korvaamista toisella koskevat vaatimukset tutkimatta;
 - jättää todisteita ja näytön esittämistä sekä prosessinjohtotoimia ja asian selvittämistoimia koskevat vaatimukset tutkimatta;
 - jättää vahingonkorvausvaatimukset tutkimatta;
 - jättää kanteen osittain tutkimatta ja joka tapauksessa hylkää sen muilta osin perusteettomana, ja
 - velvoittaa kantajan korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

III Oikeudellinen arviointi

A Sovellettavat oikeussäännöt

- 24 Huomattakoon aluksi, että käsiteltävässä asiassa sovelletaan parlamentin työjärjestyksen 11, 166 ja 167 artiklaa sekä 14.4.2015 annettuja sisäisiä sääntöjä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6.7.2015.
- 25 Kuten parlamentti myönsi unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamissaan vastauksissa, parlamentin puheenjohtaja viittasi seuraamuksesta tekemässään päätöksessään virheellisesti parlamentin puhemiehistön 2.7.2018 tekemään päätökseen parlamentin jäseniä koskevia työpaikkahäirintää koskevia valituksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean toiminnasta ja menettelyistä tällä alalla.

- 26 Viimeksi mainittua päätöstä sovelletaan sen 15 artiklan 1 kohdan mukaan ainoastaan 1.9.2018 jälkeen tehtyihin avustamispyyntöihin. Kuten edellä 2 kohdasta käy ilmi, kaksi valtuutettua avustajaa tekivät avustamispyynnöt 22.11.2017.

B Kumoamisvaatimus

1. Kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen työjärjestyksen 76 artiklan valossa

- 27 Parlamentti ei nimenomaisesti esitä oikeudenkäyntiväitettä, mutta huomauttaa, että toisin kuin työjärjestyksen 76 artiklassa edellytetään, kantaja ei ole muotoillut kumoamisvaatimustaan selkeästi yksilöitävissä olevien perusteiden avulla.
- 28 Tässä yhteydessä on muistettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen alakohdan, jota saman perussäännön 53 artiklan ensimmäisen alakohdan mukaisesti sovelletaan menettelyihin unionin yleisessä tuomioistuimessa, ja työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdan mukaan kannekirjelmässä on muun muassa mainittava oikeudenkäynnin kohde ja esitettävä yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista kanteen ilman muita kanteen tueksi esitettyjä tietoja. Oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenkäytön takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin pääpiirteittäin mutta silti johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmästä (ks. tuomio 12.12.2018, SH v. komissio, T-283/17, EU:T:2018:917, 86 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Käsiteltävässä asiassa pitää paikkansa, että kannekirjelmässä ei ole peräkkäin vedottu eri otsikoiden alla esitettyihin perusteisiin.
- 30 Kuten kantaja toteaa vastauksessaan, tämä menettelytapa ei kuitenkaan estä unionin yleistä tuomioistuinta yksilöimästä kumoamisvaatimuksen tueksi kolmea perustetta, jotka parlamentti on lisäksi riitauttanut. Kyseiset perusteet perustuvat ensiksi siihen, että perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohtaa on rikottu, puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatetta on loukattu, puolueettomuusvelvollisuus on laiminlyöty ja ”osallistumisoikeutta ja oikeutta kontradiktoriseen menettelyyn” on loukattu, toiseksi siihen, että perustelut ovat puutteelliset, ja kolmanneksi siihen, että harkintavaltaa on käytetty väärin.
- 31 Näin ollen on katsottava, että kannekirjelmä täyttää työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdassa asetetut vaatimukset.

2. Kumoamisvaatimuksen kohde

- 32 Kuten kanteen kohteen ja kanteessa esitettyjen vaatimusten kuvauksesta ilmenee, kantaja vaatii parlamentin puhemiehistön päätöksen kumoamista.
- 33 Kantaja vaatii kannekirjelmän ensimmäisellä sivulla kanteen kohteen määritelmässä lisäksi puhemiehen seuraamuksesta tekemän päätöksen kumoamista.

- 34 Lisäksi on todettava, että vaikka puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta ei nimenomaisesti mainita kanteen kohteen kuvauksessa, eikä vaatimuksissa niiden toimien joukossa, joiden kumoamista vaaditaan, perusteluista ilmenee, että kantajan tarkoituksena on selvästi ollut riitauttaa tämä päätös.
- 35 Parlamentti ei myöskään ole kiistänyt tätä seikkaa.
- 36 Koska parlamentti on voinut yksilöidä tämän vaatimuksen ja vastata siihen yksityiskohtaisesti, on katsottava, että kumoamisvaatimus koskee myös puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta, vaikka tämä päätös ei muodollisesti sisälly kannekirjelmässä olevaan kanteen kohteen kuvaukseen (ks. vastaavasti tuomio 2.3.1967, Simet ja Feram v. korkea viranomainen, 25/65 ja 26/65, EU:C:1967:4, s. 53).
- 37 Sitä, että kumoamisvaatimus koskee myös puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta, vahvistaa vaatimus, jonka kantaja on esittänyt kanteen kohteen kuvauksessa ja kannekirjelmän 17 kohdassa ja joka koskee kaikkien seuraamusta valmistelevien, siihen liittyvien tai sen johdosta toteutettujen toimien kumoamista.
- 38 Asiakirja-aineistosta ei ilmene, että kantaja olisi viimeksi mainitulla vaatimuksellaan tarkoittanut muita päätöksiä kuin puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta.
- 39 Tämän vuoksi on katsottava, että kumoamisvaatimus koskee puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta, puhemiehen seuraamuksesta tekemää päätöstä ja parlamentin puhemiehistön päätöstä (jäljempänä riidanalaiset päätökset).

3. Kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen siltä osin kuin se koskee puhemiehen seuraamuksesta tekemää päätöstä

- 40 Parlamentti katsoo, että siltä osin kuin kumoamiskanne kohdistuu puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen, se on jätettävä tutkimatta kahdesta syystä, joista yhteen vedotaan ensisijaisesti ja toiseen toissijaisesti.
- 41 Parlamentti väittää ensisijaisesti, että puhemiehen seuraamuksesta tekemän päätöksen korvasi parlamentin puhemiehistön päätös, joka on toimielimen lopullinen kannanotto ja johon kanne siis olisi pitänyt kohdistaa.
- 42 Tältä osin on huomattava, että parlamentin puhemiehistön päätös tehtiin sen jälkeen, kun kantaja oli tehnyt parlamentin työjärjestyksen 167 artiklan perusteella oikaisuvaatimuksen puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen.
- 43 Oikeuskäytännön mukaan se, että päätöstä vastaan on olemassa hallinnollinen muutoksenhakukeino, ei riippumatta siitä, onko tämä muutoksenhakukeino pakollinen vai valinnainen, kuitenkin vaikuta asianomaisen oikeuteen milloin hyvänsä nostaa kyseisestä päätöksestä kanne tuomioistuimessa (tuomio 21.2.2018, LL v. parlamentti, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 34 kohta).

- 44 Näin ollen on niin, että kun otetaan huomioon muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettu tehokkaita oikeussuojakeinoja koskeva oikeus, ei voida katsoa, että parlamentin työjärjestyksen 167 artiklan mukaisen valitusmenettelyn vireille paneminen merkitsee riidanalaista päätöstä koskevan kanneoikeuden loukkaamista (ks. analogisesti tuomio 21.2.2018, LL v. parlamentti, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 35 kohta).
- 45 On lisäksi muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hallinnollinen valitus ja se, että hallinto hylkää sen nimenomaisesti tai implisiittisesti, kuuluu olennaisena osana monitahoiseen menettelyyn. Vaikka kanne koskee muodollisesti valituksen hylkäämistä, se vaikuttaa näin ollen siten, että asianomaiselle vastainen toimi, josta valitus on tehty, saatetaan unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi (tuomio 21.2.2018, LL v. parlamentti, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 36 kohta ja tuomio 19.9.2018, Selimovic v. parlamentti, T-61/17, ei julkaistu, EU:T:2018:565, 45 kohta).
- 46 Lisäksi niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kanne voidaan ottaa tutkittavaksi siitä riippumatta, kohdistuuko se pelkästään valituksen kohteena olleeseen päätökseen vai valituksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen vai molempiin yhdessä, kunhan valitus on tehty ja kanne nostettu mainituissa artikloissa säädetyissä määräajoissa (ks. tuomio 21.2.2018, LL v. parlamentti, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Edellä esitetystä seuraa, että parlamentin puhemiehistön päätöksen tekeminen ei estä kantajaa käyttämästä kanneoikeuttaan puhemiehen seuraamuksesta tekemää päätöstä vastaan, vaikka viimeksi mainittuun oli kohdistettu oikaisuvaatimus parlamentin työjärjestyksen 167 artiklan perusteella.
- 48 Parlamentti väittää toissijaisesti, että siltä osin kuin kanne on kohdistettu puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen, se on jätettävä tutkimatta siitä syystä, että se on nostettu SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukaisen kahden kuukauden määräajan päätyttyä.
- 49 Tältä osin on muistettava, että hallinnollisen muutoksenhakukeinon, oli se valinnainen tai ei, tarkoitus on mahdollistaa asianomaisen ja hallinnon välisen erimielisyyden ratkaiseminen sovinnolla oikeudenkäyntimenettelyn välttämiseksi (tuomio 21.2.2018, LL v. parlamentti, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 25 kohta ja tuomio 19.9.2018, Selimovic v. parlamentti, T-61/17, ei julkaistu, EU:T:2018:565, 43 kohta).
- 50 Käsiteltävässä asiassa parlamentin työjärjestyksen 167 artiklassa tarkoitettu menettely on oikeudenkäyntiä edeltävä valinnainen oikeussuojakeino. Viimeksi mainitulta vietäisiin sen tehokas vaikutus, jos asianomaisen jäsenen olisi sen jälkeen, kun hän on käyttänyt tätä mahdollisuutta sovintoratkaisuun pääsemiseksi, nostettava kanne tuomioistuimessa ennen tämän hallinnollisen menettelyn päättymistä, jotta hän noudattaisi kyseisen menettelyn kohteena olevan päätöksen osalta kanteen nostamisen määräaikaa (tuomio 19.9.2018, Selimovic v. parlamentti, T-61/17, ei julkaistu, EU:T:2018:565, 43 kohta).
- 51 On lisäksi huomattava, että parlamentin työjärjestyksen 167 artiklassa määrätään, että jos parlamentin puhemiehistö ei tee päätöstä tätä varten asetetussa neljän viikon määräajassa, seuraamuksen katsotaan rauenneen, joten tällaisessa tilanteessa kanteen nostaminen tuomioistuimessa ei ole tarpeen (tuomio 19.9.2018, Selimovic v. parlamentti, T-61/17, ei julkaistu, EU:T:2018:565, 44 kohta).

- 52 On näin ollen katsottava, että nyt käsiteltävän kanteen yhteydessä kantaja voi vaatia puhemiehen seuraamuksesta tekemän päätöksen kumoamista viimeistään sinä päivänä, jolloin kanteen nostamisen määräaika päättyi parlamentin puhemiehistön päätöksen tiedoksiannosta laskettuna (ks. vastaavasti tuomio 19.9.2018, *Selimovic v. parlamentti*, T-61/17, ei julkaistu, EU:T:2018:565, 48 kohta; ks. myös vastaavasti ja analogisesti tuomio 21.2.2018, *LL v. parlamentti*, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 41 kohta).
- 53 Käsiteltävässä asiassa parlamentin puhemiehistö teki päätöksensä 12.11.2018, ja se annettiin tiedoksi kantajalle 14.11.2018. Kumoamiskanne nostettiin 11.1.2019.
- 54 Tästä seuraa, että kannetta, siltä osin kuin se koskee puhemiehen seuraamuksesta tekemää päätöstä, ei voida pitää myöhässä nostettuna.

4. Kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen siltä osin kuin se koskee puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta

- 55 Parlamentti katsoo lisäksi, että siltä osin kuin kumoamiskanne koskee puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta, se on esitetty SEUT 263 artiklan kuudennessa kohdassa määrättyjen määräaikojen päätyttyä.
- 56 Tältä osin on huomattava, että kuten parlamentti toteaa, puhemies teki päätöksensä työpaikkahäirinnän toteamisesta 2.10.2018, kun taas käsiteltävänä oleva kanne nostettiin 11.1.2019 eli yli kaksi kuukautta kyseisen päätöksen tiedoksiannon jälkeen.
- 57 Parlamentti esitti istunnossa, että parlamentin jäseniin kohdistuvia häirintäsyytöksiä koskeva menettely on järjestetty niin, että otetaan huomioon yhtäältä jäsenten erityinen tilanne ja toisaalta parlamentin puhemiehistön ilmaisema toive olla tekemisissä vain seuraamusta koskevan oikaisuvaatimuksen kanssa eikä osallistua häirinnän toteamista koskevaan menettelyn osaan.
- 58 Näistä syistä käyttöön on otettu kaksiosainen menettely, jossa kumpaakin osaa koskee erillinen järjestelmä oikeussuojakeinojen tasolla, koska toisin kuin puhemiehen päätös työpaikkahäirinnän toteamisesta, parlamentin käyttöön ottama järjestelmä mahdollistaa sen, että syytösten kohteena oleva henkilö voi tehdä puhemiehen seuraamuksesta tekemästä päätöksestä oikaisuvaatimuksen parlamentin puhemiehistölle.
- 59 Parlamentissa tämä järjestely perustuu yhtäältä parlamentin työjärjestyksen 166 ja 167 artiklaan ja toisaalta 14.4.2014 annettujen sääntöjen, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6.7.2015, 12 artiklaan.
- 60 Tältä osin on syytä todeta, että parlamentin työjärjestyksen 166 artiklan, jonka otsikko on ”Seuraamukset”, 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa:
- ”Vakavissa järjestyshäiriötapauksissa tai jos jäsen häiritsee parlamentin toimintaa 11 artiklassa määriteltyjen periaatteiden vastaisesti, puhemies tekee perustellun päätöksen asianmukaisen seuraamuksen määräämisestä.”

- 61 Parlamentin työjärjestyksen 167 artiklassa, jonka otsikko on ”Sisäiset oikeussuojakeinot”, määrätään seuraavaa:

”Asianomainen jäsen voi 166 artiklan 1–4 kohdan mukaisesti kahden viikon kuluessa puhemiehen määräämän seuraamuksen tiedoksisaannista hakea siihen muutosta puhemiehistölle osoitetulla oikaisuvaatimuksella, joka keskeyttää seuraamuksen täytäntöönpanon. Puhemiehistö voi neljän viikon kuluessa oikaisuvaatimuksen tekemisestä tai, jos puhemiehistö ei kokoonnu kyseisen ajanjakson aikana, seuraavassa kokouksessaan peruuttaa tai vahvistaa määrätyn seuraamuksen tai muuttaa sitä, tämän kuitenkin rajoittamatta asianomaisen jäsenen oikeutta turvautua ulkoisiin oikeussuojakeinoihin. Jos puhemiehistö ei tee päätöstä määräajassa, seuraamuksen katsotaan rauenneen.”

- 62 14.4.2014 annettujen sääntöjen, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6.7.2015, 12 artiklassa puolestaan todetaan seuraavaa:

”1. Puhemies tekee [neuvoa-antavan] komitean lausunnon perusteella perustellun päätöksen siitä, onko työpaikkahäirintää tapahtunut vai ei. Puhemies ilmoittaa komitealle kirjallisesti toimenpiteet, joita hän aikoo toteuttaa, ja tiedottaa niistä osapuolille. Ennen kuin puhemies tekee päätöksen, jossa todetaan työpaikkahäirintä tapahtuneeksi, hän kuulee asianomaista parlamentin jäsentä.

--

3. Puhemies voi tarvittaessa määrätä jäsenelle seuraamuksen [työjärjestyksen] 11 ja 166 artiklan mukaisesti. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua jäsenen kuulemistä pidetään työjärjestyksen 166 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kuulemisena.”

- 63 Toisin kuin parlamentti toteaa, näistä määräyksistä ei seuraa, että kun ne koskevat tämän toimielimen jäseniä, työpaikkahäirintää koskevien menettelyjen pitäisi väistämättä johtaa erillisiin päätöksiin työpaikkahäirinnän toteamisesta ja seuraamuksesta, ja että näiden päätösten olisi oltava oikeussuojakeinoja koskevien eri järjestelmien alaisia.

- 64 Parlamentin työjärjestyksen 166 artiklassa ja 14.4.2014 annettujen sääntöjen, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6.7.2015, 12 artiklassa määrätään nimittäin ainoastaan, että jos kyse on moitittavasta käytöksestä, perusteltu päätös tehdään, ja että seuraamus voidaan määrätä, mutta niissä ei suljeta pois, että näitä ensi näkemältä erottamattomissa olevia seikkoja käsiteltäisiin samassa päätöksessä.

- 65 Samoin työjärjestyksen 167 artiklassa vain täsmennetään ajankohta, josta valituksen tekemiselle varattu määräaika alkaa kulua, ja todetaan, että tämä määräaika alkaa kulua seuraamuksen määräämisestä, mutta siinä ei suljeta pois, että viimeksi mainitun sisältävässä päätöksessä voitaisiin myös todeta työpaikkahäirinnän tapahtuminen.

- 66 Lisäksi ero, jonka parlamentti tekee seuraamusta koskevan päätöksen ja työpaikkahäirinnän toteamista koskevan päätöksen välillä, johtaa – jos oletetaan, että se voidaan perustaa edellä 60–62 kohdassa mainittuihin määräyksiin – näiden päätösten epäsymmetriseen kohteluun muutoksenhakumahdollisuuksien osalta, vaikka ne liittyvät toisiinsa erottamattomasti.

- 67 Tältä osin muistutettakoon, että kuten parlamentin puhemiehistö korosti päätöksensä 4 kohdassa, oikeussuojakeinojen on oltava ”tehokkaita”.

- 68 Tämä vaatimus vahvistetaan perusoikeuskirjan 47 artiklassa, jossa todetaan, että jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tällaiset oikeussuojakeinot.
- 69 Kuten parlamentti toteaa, on niin, että kun parlamentin jäsen ei ole tehnyt oikaisuvaatimusta puhemiehen seuraamuksesta tekemästä päätöksestä, unionin tuomioistuimilla, joiden käsiteltäväksi on suoraan saatettu kanne tästä päätöksestä, on mahdollisuus analysoida samassa oikeudenkäyntimenettelyssä seuraamuksen, tosiseikkojen ja menettelyn välisiä suhteita.
- 70 Kun otetaan huomioon velvollisuus taata oikeussuojakeinon tehokkuus, ei ole mitään perustetta, joka oikeuttaisi sen, että tuomioistuimen puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen kohdistuva valvonta olisi erilaista silloin, kun parlamentin jäsen tekee ennen asian saattamista tuomioistuimeen oikaisuvaatimuksen tästä päätöksestä.
- 71 Oikeussuojakeinon tehokkuus edellyttää, että kuten on silloin, kun puhemiehen seuraamuksesta tekemästä päätöksestä ei ole tehty oikaisuvaatimusta, unionin tuomioistuinten tarkastelu voi koskea samalla kertaa sekä käytöstä koskevaa päätöstä että seuraamusta koskevaa päätöstä, koska seuraamus on lainmukainen vain, jos ensiksikin ilmennyttä käytöstä koskeva toteamus perustuu riittäviin todisteisiin, toiseksi se on asianmukaisesti oikeudellisesti luokiteltu, ja kolmanneksi seuraamus on oikeassa suhteessa mainitun käytöksen vakavuuteen nähden, ja tämä kaikki on johtanut päätöksiin, jotka on tehty virheettömässä menettelyssä.
- 72 Parlamentin puheenjohtaja on itsekin todennut, että työpaikkahäirinnän toteamisen, seuraamuksen ja menettelyn kulun välillä on erottamaton yhteys. Yhtäältä viimeksi mainittu totesi seuraamuksesta tekemässään päätöksessä, että ”työpaikkakiusaamisen toteamista koskevan päätöksen päätelmät ja perustelut o[li]vat tämän seuraamuksen määräämistä koskevan päätöksen perustana”. Toisaalta hän totesi saman päätöksen 11 kohdassa – kuvaten siis itse tilanteen eri osatekijöiden välisiä suhteita –, että ”kun otetaan huomioon, että [kantajan] käytöksen, joka [oli] jatkuvaa, toistuvaa ja systemaattista ja joka osoitt[i] räikeää piittaamattomuutta työjärjestyksen 11 artiklan 3 kohdassa vahvistettuja arvoja ja periaatteita kohtaan, vakavuus, määrätty seuraamus – [oli] asianmukainen ja oikeassa suhteessa rikkomiseen nähden”.
- 73 Käsiteltävässä asiassa on ymmärrettävää, että kantaja on halutessaan puolustautua käyttänyt parlamentin työjärjestyksen tarjoamaa mahdollisuutta tehdä oikaisuvaatimus puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen.
- 74 Tällä seikalla ei kuitenkaan voi olla siihen nähden, että on tarpeen varmistaa tehokas oikeussuojakeino unionin tuomioistuimissa, sitä vaikutusta, että kantajalta riistetään mahdollisuus tuomioistuinvalvontaan, jonka kuluessa tutkitaan kaikki riidanalaisen tilanteen näkökohdat ja otetaan huomioon niitä erottamattomasti yhdistävät siteet.
- 75 Lisäksi on niin, että jos kantaja olisi riitauttanut puhemiehen päätöksen työpaikkahäirinnän toteamisesta suoraan unionin tuomioistuimissa, parlamentin puhemiehistön olisi pitänyt valita kahdesta vaihtoehdosta, joista kumpikaan ei olisi ollut tyydyttävä hallinnollisilta ja oikeudenkäytöllisiltä seurauksiltaan. Ensimmäisessä vaihtoehdossa puhemiehistö olisi voinut lausua seuraamuksesta odottamatta tuomioistuimen päätöstä, missä tapauksessa kantaja olisi voinut nostaa kanteen myös tästä päätöksestä, mikä olisi todennäköisesti johtanut siihen, että tuomioistuin olisi yhdistänyt kaksi kannetta ja viivästyttänyt näin työpaikkahäirinnän lainmukaisuuden tutkimista. Toisessa vaihtoehdossa puhemiehistö olisi voinut odottaa tuomioistuimen päätöstä, missä tapauksessa olisi ollut vaara siitä, että se ei olisi voinut käyttää

seuraamuksen uudelleentarkastelua koskevaa toimivaltaansa, koska yhtäältä parlamentin työjärjestyksen 167 artiklan nojalla on niin, että jos puhemiehistö ei tee päätöstä neljän viikon määräajassa oikaisuvaatimuksen tekemisestä, parlamentin puheenjohtajan määräämä riitautettu seuraamus katsotaan rauenneeksi, ja toisaalta parlamentin työjärjestyksen määräyksistä ei ilmene, että puhemiehistöllä olisi mahdollisuus lykätä vireillä olevaa menettelyä tuomioistuimenmenettelyn päättymistä odotettaessa.

- 76 Näissä olosuhteissa oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja hyvän oikeudenkäytön periaate edellyttävät yhdessä, että tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetaan samanaikaisesti nyt käsiteltävässä asiassa yhden ja saman riita-asian muodostavien päätösten lainmukaisuus eli käsiteltävässä asiassa päätös, jossa todetaan työpaikkahäirinnän muodostavien tekojen olemassaolo, ja siitä riippuvainen päätös, jossa määrätään näistä teoista seuraamus.
- 77 On siis katsottava, että koska puhemiehen päätös työpaikkahäirinnän toteamisesta liittyy erottamattomasti seuraamusta koskevaan päätökseen, ensimmäistä päätöstä koskevan kumoamiskanteen nostamisen määräaika alkoi kulua – kuten toista päätöstä koskevan – vasta sen puhemiehistön päätöksen tiedoksiannosta, joka tehtiin parlamentin työjärjestyksen 167 artiklaan perustuvan oikaisuvaatimuksen johdosta (ks. edellä 52 kohta).
- 78 Näin ollen on katsottava, että kumoamisvaatimusta, joka koskee puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta, ei ole esitetty myöhässä, joten se otetaan tutkittavaksi.

5. Asiakysymys

- 79 Kantaja väittää ensimmäisessä kanneperusteessaan, että menettelyssä, joka johti yhtäältä siihen, että hänen käytöksensä katsottiin työpaikkahäirinnäksi, ja toisaalta seuraamuksen määräämiseen, hänen ei esittämästään pyynnöstä huolimatta annettu tutustua tutkinta-aineistoon, kahden valtuutetun avustajan tekemiin valituksiin eikä heidän neuvoa-antavalle komitealle esittämiinsä lausumiin.
- 80 Parlamentti kiistää nämä väitteet.

a) Kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

- 81 Unionin yleinen tuomioistuin esitti asianosaisille kirjallisen kysymyksen siitä, onko valituksen ja kanteen vastaavuutta koskeva sääntö sovellettavissa käsiteltävässä asiassa, ja mikä on sen mahdollisen soveltamisen vaikutus; kyseinen sääntö edellyttää – uhalla, että kanne muutoin jätetään tutkimatta –, että unionin tuomioistuimille esitetty kanneperuste tai vaatimus on jo esitetty oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä tai että se liittyy kiinteästi samassa yhteydessä esitettyyn arvosteluun.
- 82 Parlamentti vastasi, että jos tätä sääntöä sovelletaan käsiteltävässä asiassa, puolustautumisoikeuksien loukkausta koskeva väite olisi jätettävä tutkimatta, koska kantaja ei esittänyt sitä puhemiehistölle tekemänsä oikaisuvaatimuksen yhteydessä.
- 83 Kantaja riitauttaa parlamentin esittämän näkemyksen.
- 84 Tältä osin on muistutettava, että kanne perustuu SEUT 263 artiklaan eikä SEUT 270 artiklaan.

- 85 Vastaavuussääntö on vahvistettu juuri viimeksi mainitun määräyksen perusteella nostettujen kanteiden yhteydessä ja henkilöstösäännöissä käyttöön otetun pakollisen edeltävän valituksen osalta, mutta unionin tuomioistuimien tai unionin yleinen tuomioistuin ei tässä vaiheessa ole ulottanut sitä kanteisiin, jotka on nostettu SEUT 263 artiklan perusteella ja joita edeltää hallinnollinen vaihe.
- 86 Sikäli kuin on tarpeen, muistutettakoon, että SEUT 270 artiklan yhteydessä vastaavuussäännössä otetaan huomioon kyseisellä määräyksellä säännelty erityinen asiayhteys. Sen mukaan Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta ratkaista unionin ja sen henkilöstön väliset riidat unionin virkamiehiin sovellettavista henkilöstösäännöistä ja unionin muuta henkilöstöä koskevista palvelussuhteen ehdoista johtuvien rajoitusten ja edellytysten, joissa tutkittavaksi ottaminen Euroopan unionin tuomioistuimessa nimenomaisesti edellyttää yhtäältä edeltävän valituksen tekemistä ja toisaalta sitä, että nimittävä viranomainen hylkää valituksen nimenomaisella tai hiljaisella päätöksellä.
- 87 Lisäksi on korostettava tältä osin, ettei parlamentin työjärjestyksessä eikä missään muussakaan käsiteltävässä asiassa sovellettavassa tekstissä aseteta edeltävän valituksen tekemistä parlamentissa edellytykseksi sille, että unionin tuomioistuimet ottavat parlamentin jäsenen nostaman kanteen tutkittavaksi. Kun tällaista tekstiä ei ole, on perusoikeuskirjan 47 artiklassa määrätty oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin huomioon ottaen kantajalle annettava mahdollisuus esittää kaikki perusteet unionin tuomioistuimille, vaikka se ei olisi niitä esittänyt parlamentin puhemiehistölle.
- 88 Käsiteltävässä asiassa vastaavuusperiaatteen soveltaminen on sitäkin vähemmän perusteltua, koska – kuten parlamentti on kuvannut –, työjärjestyksen 167 artiklassa määrätty oikaisuvaatimusmenettely voi koskea vain seuraamusta. Näissä olosuhteissa sovintoratkaisuun pyrkiminen ei voi johtaa siihen, että kyseenalaistettaisiin työpaikkahäirinnästä tehty toteamus, joka voidaan riitauttaa vain tuomioistuimessa, eikä se näin ollen ulotu asianomaisen parlamentin jäsenen ja parlamentin väliseen koko riitaan.
- 89 Joka tapauksessa se, että kantaja ei ole aiemmin esittänyt puolustautumisoikeuksia koskevaa väitettä, ei vaikuttanut oikaisuvaatimuksen tutkimiseen, koska kuten parlamentin puhemiehistö totesi päätöksensä 4 ja 5 kohdassa, se tarkisti kannanotostaan päättäessään, että noudatetussa menettelyssä ei ollut mitään sellaista ilmeistä virhettä, joka olisi voinut vaarantaa seuraamuksen määräämisestä tehdyn päätöksen lainmukaisuuden (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 21.11.2000, Carrasco Benítez v. komissio, T-214/99, EU:T:2000:272, 37 ja 38 kohta).
- 90 On siis katsottava, että edellä esitetyistä syistä vastaavuusperiaatetta ei sovelleta kantajan unionin yleisessä tuomioistuimessa vireille paneman kaltaisessa riita-asiassa, ja näin ollen, että ei voida todeta, että ensimmäinen kanneperuste olisi jätettävä tutkimatta siitä syystä, että puolustautumisoikeuksia koskevan periaatteen noudattamatta jättämiseen ei ole vedottu puhemiehistössä parlamentin työjärjestyksen 167 artiklaan perustuvan oikaisuvaatimuksen yhteydessä.

b) Kanneperusteen perusteltavuus

- 91 Siltä osin kuin kyse on kanneperusteen perusteltavuudesta, on syytä muistuttaa, että perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdassa määrätään, että hyvää hallintoa koskevaan oikeuteen sisältyy erityisesti jokaisen oikeus tulla kuulluksi ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen

toimenpiteeseen, joka vaikuttaa häneen epäedullisesti, jokaisen oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin ottaen huomioon oikeutetun luottamuksellisuuden, salassapitovelvollisuuden ja liikesalaisuuden vaatimukset, sekä hallintoelinten velvollisuus perustella päätöksensä.

- 92 Unionin tuomioistuin muistutti 4.4.2019 antamassaan tuomiossa OZ v. EIP (C-558/17 P, EU:C:2019:289, 53 kohta), että oikeus tulla kuulluksi takaa jokaiselle henkilölle tilaisuuden esittää hallintomenettelyn aikana hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla kantansa ennen sellaisen päätöksen tekemistä, joka saattaa vaikuttaa hänen intresseihinsä epäedullisesti.
- 93 Unionin tuomioistuin katsoi perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohtaa soveltaen, että tilanteessa, jossa työpaikkahäirinnän kohteeksi joutunut henkilö oli nostanut kumoamiskanteen päätöksestä, jolla hänen kantelunsa oli hylätty, että tutkintakomitean, ennen kuin se toimitti suosituksensa toimielimen pääjohtajalle, ja joka tapauksessa tämän viimeksi mainitun, ennen kuin hän teki kantajaan epäedullisesti vaikuttavan päätöksen, oli kunnioitettava tämän oikeutta tulla kuulluksi kantelijana (ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 56 kohta).
- 94 Unionin tuomioistuin katsoi myös, että kantelijana kantajalla oli, jotta hän olisi kyennyt esittämään huomautuksensa tehokkaasti, erityisesti oikeus saada ainakin yhteenvedo häirinnästä syytetyn henkilön ja kuultujen eri todistajien lausunnoista, koska tutkintakomitea käytti näitä lausuntoja kertomuksessaan tehdäkseen kyseessä olevan toimielimen pääjohtajalle suosituksia, joiden perusteella tämä viimeksi mainittu teki riidanalaisen päätöksen, ja tämä yhteenvedo oli annettava tiedoksi siten, että oikeutetun luottamuksellisuuden vaatimuksia olisi tarvittaessa noudatettu (ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57 kohta).
- 95 Tämä kanta vahvistettiin 25.6.2020 annetussa tuomiossa HF v. parlamentti (C-570/18 P, EU:C:2020:490, 57–62 kohta), jossa unionin tuomioistuin samaa määräystä soveltaen katsoi toisessa menettelyssä, joka oli päättynyt työpaikkahäirintää koskevan valituksen hylkäämiseen, että työpaikkahäirinnän kohteena olevalla henkilöllä oli valittajana oikeus saada ainakin yhteenvedo sekä neuvoa-antavan komitean lausunnosta että todistajien kuulemisesta laadituista pöytäkirjoista siltä osin kuin työpaikkahäirinnän tapahtumisen ratkaisemisesta vastaava viranomainen oli perustanut riidanalaisen päätöksen näihin asiakirjoihin.
- 96 Unionin tuomioistuin täsmensi 25.6.2020 antamansa tuomion HF v. parlamentti (C-570/18 P, EU:C:2020:490) 66 kohdassa, että todistajanlausuntojen luottamuksellisuuden ja sen suojaamien tavoitteiden takaamiseksi ja samalla varmistaen, että valittajaa kuullaan tehokkaasti ennen kuin hänelle vastainen päätös tehdään, voidaan turvautua tunnistetietojen poistamisen kaltaisiin tekniikoihin ja jopa todistajanlausuntojen sisällön tiedoksi antamiseen yhteenvedon muodossa tai todistajanlausuntojen tiettyjen osien sisällön peittämiseen.
- 97 Asioissa, jotka johtivat 4.4.2019 annettuun tuomioon OZ v. EIP (C-558/17 P, EU:C:2019:289, 53 kohta) ja 25.6.2020 annettuun tuomioon HF v. parlamentti (C-570/18 P, EU:C:2020:490), henkilö, joka vaati oikeutta tulla tehokkaasti kuulluksi, oli, kuten edellä 93 ja 95 kohdassa on todettu, valittaja, joka katsoi joutuneensa työpaikkahäirinnän kohteeksi.
- 98 Tällainen tilanne poikkeaa käsiteltävässä asiassa esillä olevasta tilanteesta, jossa väitetä siitä, ettei ole annettu riittävää oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon, ei ole esittänyt valittaja vaan henkilö, jota syytettiin työpaikkahäirinnästä ja jolle määrättiin siitä seuraamus.

- 99 Tässä tapauksessa juuri yleinen puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskeva periaate, johon myös kantaja vetoaa ensimmäisessä kanneperusteessaan, on se, jota sovelletaan koko laajuudessaan.
- 100 Oikeuskäytännön mukaan tätä yleistä periaatetta on noudatettava kaikissa menettelyissä, joita käydään henkilöä vastaan ja joiden päätteeksi voidaan tehdä hänelle vastainen päätös (ks. vastaavasti tuomio 16.5.2012, Skareby v. komissio, F-42/10, EU:F:2012:64, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin on erityisesti silloin, kun menettely voi johtaa seuraamukseen (tuomio 14.9.2010, Akzo Nobel Chemicals ja Akros Chemicals v. komissio ym., C-550/07 P, EU:C:2010:512, 92 kohta). Tätä unionin oikeuden perusperiaatetta on noudatettava, vaikka kyseessä olevasta menettelystä ei olisi annettu mitään säännöstöä (tuomio 10.7.1986, Belgia v. komissio, 234/84, EU:C:1986:302, 27 kohta; tuomio 9.11.2006, komissio v. De Bry, C-344/05 P, EU:C:2006:710, 37 kohta ja tuomio 27.10.2016, EKP v. Cerafogli, T-787/14 P, EU:T:2016:633, 72 kohta).
- 101 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksiin sisältyy oikeus tulla kuulluksi ja oikeus tutustua asiakirjoihin ja ne kuuluvat perusoikeuksiin, jotka ovat erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä ja jotka vahvistetaan perusoikeuskirjassa (ks. tuomio 10.9.2013, G. ja R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 102 Tätä periaatetta sovelletaan käsiteltävässä asiassa, koska kantajaa vastaan aloitettu menettely voi johtaa – ja on johtanut – parlamentin jäsenelle määrättyyn seuraamukseen työpaikkahäirinnästä.
- 103 Menettelyssä, jossa pyritään selvittämään, onko työpaikkahäirintää tapahtunut, puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskeva yleinen periaate merkitsee, että syytösten kohteena olevalle henkilölle annetaan – mahdollisia luottamuksellisuuden vaatimuksia noudattaen – ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä tiedoksi kaikki kyseistä työpaikkahäirintää koskevat asiakirja-aineistoon sisältyvät asiakirjat, sekä häntä vastaan että hänen puolestaan puhuvat, ja että häntä kuullaan niistä.
- 104 Kaiken näytön tiedoksiantamisesta määrätään lisäksi nimenomaisesti henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdassa niiden henkilöiden osalta, joihin henkilöstösääntöjä sovelletaan ja joihin kohdistuu tutkinta kurinpitoasiassa Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) suorittaman tutkinnan johdosta.
- 105 Käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistosta ja istunnosta käy ilmi, että työpaikkahäirinnän toteamiseen ja seuraamuksen määräämiseen johtaneen menettelyn kuluessa kantaja ei, vaikka hänelle ilmoitettiin 23.2.2018 päivätyllä kirjeellä kahden valtuutetun avustajan tekemien valitusten sisällöstä, saanut tutustua heidän 27.2.2018 neuvoa-antavalle komitealle antamiinsa lausumiin eikä asiakirja-aineistoon, erityisesti sähköposti- ja tekstiviesteihin, vaikka nämä eri tiedot oli otettu huomioon pääteltäessä, että työpaikkahäirintää on tapahtunut ja että kantajalle määrätään seuraamus.
- 106 Parlamentti väitti istunnossa, että se oli noudattanut puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatetta, mutta ei ollut velvollinen antamaan kantajan tutustua koko asiakirja-aineistoon. Joka tapauksessa se väittää ensin, että kantaja ei ollut missään vaiheessa pyytänyt saada tutustua asiakirja-aineistoon. Se toteaa tämän jälkeen, että niiden sähköposti- ja tekstiviestien tiedoksianto, joihin neuvoa-antava komitea ja sitten parlamentin puheenjohtaja olivat tukeutuneet näkökantansa muodostamiseksi ja päätöksen tekemiseksi, oli ollut ongelmallista

näiden asiakirjojen luottamuksellisuuden vuoksi. Se katsoo lopuksi, ettei näiden asiakirjojen tiedoksianto ollut ollut tarpeen, koska kantaja oli jo tietoinen niiden sisällöstä, koska ne oli osoitettu hänelle tai hän oli niiden lähettäjä.

- 107 Ensimmäisen väitteen osalta on muistutettava, että toisin kuin parlamentti väittää, työpaikkahäirintää koskevassa menettelyssä asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden edellytyksenä ei voi olla asianomaisen henkilön esittämä pyyntö. Toimivaltaisen viranomaisen, joka johtaa tätä henkilöä vastaan aloitettua menettelyä, on näet noudatettava kaikkia tarvittavia takeita, erityisesti niitä, jotka liittyvät puolustautumisoikeuksiin, odottamatta, että sitä tähän kehoitetaan.
- 108 Toisen väitteen osalta on todettava, että parlamentti tuo argumentaatioissaan yleisesti esiin valittajien suojaamisen tarpeen selittääkseen, että tarkastelun kohteena olleessa menettelyssä oikeus tutustua asianomaisiin asiakirjoihin oli rajoitettu, mutta se ei yksilöi niitä tietoja, jotka erityispiirteidensä vuoksi olisivat edellyttäneet luottamuksellisuutta, eikä syitä, jotka olisivat tämän oikeuttaneet.
- 109 Joka tapauksessa on muistutettava, että luottamuksellisuus voidaan taata turvautumalla tunnistetietojen poistamisen kaltaisiin tekniikoihin, asiakirjojen sisällön tiedoksi antamiseen yhteenvedon muodossa tai todistajanlausuntojen tiettyjen osien sisällön peittämiseen (tuomio 25.6.2020, HF v. parlamentti, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 66 kohta).
- 110 Todettakoon kolmannelta väitteestä, joka lisäksi on ristiriidassa toisen väitteen kanssa, että jotta syytösten kohteena oleva henkilö voi turvata puolustuksensa, hänellä on oltava mahdollisuus saada tarkasti tietoonsa ne asiakirjat, joihin häntä vastaan käytetyt syytökset häntä koskevissa päätöksissä perustuvat.
- 111 Parlamentti väitti istunnossa, että sen tehtävänä oli yksilöidä työpaikkahäirinnästä syytetylle henkilölle tiedoksi annettavat seikat, ja tämän tehtävänä pyytää niitä asiakirjoja, joihin nämä seikat perustuivat, jos katsoi sen tarpeelliseksi.
- 112 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Työpaikkahäirintää koskevassa menettelyssä toimivaltaisten elinten on annettava asianomaiselle mahdollisia luottamuksellisuusvaatimuksia kunnioittaen tiedoksi paitsi seikat, joihin työpaikkahäirintää koskevat väitteet perustuvat, myös näitä väitteitä tukevat seikat, kuten tarvittaessa sellaiset, joilla ne voidaan kumota, koska asianomaisella on oltava mahdollisuus itse päättää, miten valmistella ja perustella puolustuksensa.
- 113 Näin ollen on hylättävä väitteet, jotka parlamentti on esittänyt sitä vastaan, että puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta sovelletaan käsiteltävässä asiassa.
- 114 Tämän vuoksi on todettava, että käsiteltävässä asiassa on loukattu puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa yleistä periaatetta.

c) Puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaamisen seurauksista

- 115 Oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien loukkaamisesta seuraa menettelyn päätteeksi tehdyn päätöksen kumoaminen ainoastaan, jos menettely olisi voinut johtaa toisenlaiseen tulokseen ilman kyseistä sääntöjenvastaisuutta (tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 76 kohta).

- 116 Unionin tuomioistuimen mukaan tämä edellytys täyttyy, jos kantaja, joka ei ole saanut tutustua asiakirjoihin, jotka hänelle pitäisi toimittaa puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen edellyttämän mukaisesti, ei ole voinut tehokkaasti esittää huomautuksiaan (ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 77 ja 78 kohta, ja tuomio 25.6.2020, HF v. parlamentti, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 73 kohta), ja häneltä on näin viety – vaikka vähäinenkin – mahdollisuus puolustautua paremmin (ks. vastaavasti tuomio 16.1.2019, komissio v. United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, 56 kohta).
- 117 Tällaisessa tapauksessa se, ettei asiakirjoja, joihin hallinto nojautuu, anneta tiedoksi, vaikuttaa näet väistämättä niiden toimien sääntöjenmukaisuuteen puolustautumisoikeuksien suojan kannalta, jotka annetaan sellaisen menettelyn päätteeksi, joka voi vaikuttaa kantajaan epäedullisesti (ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 78 kohta ja tuomio 25.6.2020, HF v. parlamentti, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 73 kohta).
- 118 Käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistosta ja istunnosta käy ilmi, että kantaja ei häntä koskevan menettelyn aikana voinut tutustua kahden valtuutetun avustajan 27.2.2018 neuvoa-antavalle komitealle esittämiin lausumiin eikä asiakirja-aineistoon kokonaisuudessaan, erityisesti niiden sähköposti- ja tekstiviestien koko sisältöön, joihin syytökset perustuivat, vaikka nämä tiedot otettiin huomioon työpaikkahäirinnän toteamisessa ja seuraamuksen määräämisessä.
- 119 Tältä osin on muistutettava, että henkilöstösääntöjen 12 a artiklan 3 kohtaan sisältyvä työpaikkakiusaamisen määritelmä, joka on saman sisältöinen kuin 14.4.2014 annettujen sääntöjen, sellaisena kuin ne on muutettu 6.7.2015, 3 artiklan 1 kohdassa olevan määritelmän kanssa, perustuu virkamiesten ja toimihenkilöiden toimien ja menettelyjen asiayhteyden mukaiseen luonnehdintaan, joka ei aina ole yksinkertainen tehtävä (ks. vastaavasti tuomio 13.7.2018, SQ v. EIP, T-377/17, EU:T:2018:478, 99 kohta ja tuomio 13.7.2018, Curto v. parlamentti, T-275/17, EU:T:2018:479, 75 kohta).
- 120 Näissä olosuhteissa on katsottava edellä 115–117 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella, että koska kantaja ei saanut tutustua asiakirja-aineiston sisältöön kokonaisuudessaan, häneltä vietiin käsiteltävässä asiassa mahdollisuus puolustautua paremmin, ja että tämä sääntöjenvastaisuus on väistämättä vaikuttanut työpaikkahäirinnän tapahtumista ja seuraamusta koskevien päätösten sisältöön.
- 121 On näin ollen ratkaistava, missä määrin puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteen loukkaaminen on vaikuttanut eri riidanalaisten päätösten lainmukaisuuteen.

1) Puhemiehen päätös työpaikkahäirinnän toteamisesta

- 122 Puhemiehen päätös työpaikkahäirinnästä on ensimmäinen päätöksistä, jotka tehtiin sen menettelyn päätteeksi, jossa oli loukattu puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta edellä todetuin tavoin.
- 123 Koska puhemies teki päätöksensä ilman, että hänellä olisi ollut käytettävissään tiedot ja väitteet, jotka kantaja olisi voinut esittää, jos tälle olisi tämän periaatteen mukaisesti annettu mahdollisuus tutustua asiakirjoihin, joihin puhemies aikoi nojautua, tämä päätös on kumottava.

2) Puhemiehen seuraamuksesta tekemä päätös

- 124 On selvää, että edellä todettu puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaaminen on vaikuttanut myös puhemiehen seuraamuksesta tekemään päätökseen. Päätös näet perustuu sellaisiin väitettyihin häirintätekoihin, joiden toteamiseen sinällään vaikutti puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaaminen.
- 125 Näin ollen puhemiehen seuraamuksesta tekemä päätös on kumottava puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaamisen vuoksi.

3) Parlamentin puhemiehistön päätös

- 126 Parlamentti katsoo, että sen puhemiehistön päätös koskee vain seuraamusta, joten siihen ei voi vaikuttaa puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaaminen, joka koskee vain puhemiehen päätöstä työpaikkahäirinnän toteamisesta.
- 127 On korostettava, että parlamentin puhemiehistön päätös vahvistaa puhemiehen seuraamuksesta tekemän päätöksen ja että myös sen perustana ovat väitetyt häirintäteot, joiden toteamiseen puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaaminen vaikutti. Tähän toteamiseen liittyvä lainvastaisuus aiheuttaa siis väistämättä parlamentin puhemiehistön päätöksen lainvastaisuuden.
- 128 Parlamentin puhemiehistö tosin rajasi päätöksessään parlamentin työjärjestyksen 167 artiklaan perustuvan valituksen yhteydessä olevan tehtävänsä todeten päätöksen 4 kohdassa yhtäältä, että se oli ”ainoastaan toimivaltainen harkitsemaan uudelleen seuraamusta sinällään”, ja toisaalta, että työpaikkahäirintää koskevan päätöksen ”perusteltavuutta” tai seuraamuksen määräämistä koskevan päätöksen taustalla olevia ”tosiseikkoja” koskeva uudelleentarkastelu ei kuulunut sen valtuuksiin.
- 129 On kuitenkin niin, että parlamentin puhemiehistö myönsi samassa päätöksensä 4 kohdassa, että se oli tarkistanut työpaikkahäirinnän toteamista koskevan päätöksen tekemiseen johtaneen menettelyn lainmukaisuuden.
- 130 Niinpä parlamentin puhemiehistö totesi, että ”jotta oikeussuojakeino olisi tehokas, [se piti] tarkoituksenmukaisena suorittaa tutkinta, joka rajoittuu sen tarkistamiseen, että työpaikkakiusaamisen toteaminen [oli] tehty asianmukaisissa olosuhteissa ja että erityisesti noudatettuun menettelyyn ei liittynyt ilmeistä virhettä, joka voisi vaarantaa seuraamuksen määräämistä koskevan päätöksen lainmukaisuuden”.
- 131 Parlamentin puhemiehistö totesi samansuuntaisesti päätöksensä 5 kohdassa, että menettelyyn ei vaikuttanut mikään virhe, joka saattaisi kyseenalaiseksi työpaikkahäirinnän toteamista koskevan päätöksen ja seuraamuksesta tehdyn päätöksen. Se nimittäin totesi, että ”tällä perusteella puhemiehistö [katsoi], että puhemiehen tekemä toteamus työpaikkakiusaamisesta – o[li] tehty asianmukaisissa olosuhteissa ja että noudatettuun menettelyyn ei liit[tnyt] ilmeistä virhettä, joka voisi vaarantaa seuraamuksen määräämistä koskevan päätöksen lainmukaisuuden”.
- 132 Parlamentin puhemiehistö perusti siis päätöksensä arviointiin, joka edellä 91–114 kohdassa esitetyistä syistä suoritettiin puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta loukaten.

133 Tämä päätös on siis kumottava kyseisen periaatteen loukkaamisen vuoksi.

4) Johtopäätös kumoamisvaatimuksesta

134 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on katsottava ilman, että on tarpeen tutkia muita ensimmäiseen kanneperusteeseen sisältyviä väitteitä, kantajan esittämiä muita perusteita, hänen todisteita ja näytön esittämistä koskevia pyyntöjään, ja hänen prosessinjohtotoimia ja asian selvittämistoimia koskevia pyyntöjään, että puhemiehen päätös työpaikkahäirinnän toteamisesta, puhemiehen seuraamuksesta tekemä päätös ja parlamentin puhemiehistön päätös on kumottava.

C Vaatimus, joka koskee määrätyn kurinpitoseuraamuksen korvaamista parlamentin työjärjestyksen 166 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisella seuraamuksella

135 Kantaja vaatii kannekirjelmässä toissijaisesti, että unionin yleinen tuomioistuin ”toteaa, että määrätty kurinpitoseuraamus on kohtuuton ja suhteeton”, ja ”korvaa sen parlamentin työjärjestyksen 166 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla seuraamuksella”. Viimeksi mainitussa määräyksessä määrätty seuraamus on huomautus.

136 Koska edellä 135 kohdassa mainittu vaatimus on toissijainen kumoamisvaatimukseen nähden, joka hyväksyttiin, tästä vaatimuksesta ei ole tarpeen lausua.

D Korvausvaatimus

1. Vahingonkorvausvaatimus

137 Kantaja vaatii kannekirjelmässään parlamentin velvoittamista maksamaan 50 000 euroa tai tätä suurempi tai pienempi tai summa, jonka unionin yleinen tuomioistuin katsoo kohtuulliseksi parlamentin puhemiehen ja puhemiehistön menettelyyn nähden. Kantajalle määrätty seuraamus oli hänelle erityisen vahingollinen, koska se oli perusteeton ja koska tiedotusvälineet viestivät siitä paitsi parlamentissa, myös jäsenvaltioissa.

138 Kantaja toteaa vastauksessaan, että hänelle aiheutui kolmen tyyppistä vahinkoa, ensiksikin aineellista vahinkoa siitä, että häneltä pidätettiin päiväraha 12 päivän ajalta ja siitä että hänen oli ollut tyydyttävä vain yhden valtuutetun avustajan palveluksiin, toiseksi henkistä kärsimystä siitä, että hänen imagoinsa heikkeni hänelle määrätyn seuraamuksen tiedotusvälineissä saaman laajan huomion johdosta, ja kolmanneksi vahinkoa siitä, että hänet suljettiin pois Viiden tähden liikkeestä.

139 Parlamentti katsoo, että tämä vaatimus on ensisijaisesti jätettävä tutkimatta ja toissijaisesti hylättävä perusteettomana.

140 Tältä osin todettakoon ensiksi, että päivärahan pidättämisestä 12 päivän ajalta aiheutuvan taloudellisen vahingon korvaaminen on puheenjohtajan seuraamuksesta tekemän päätöksen ja puhemiehistön päätöksen kumoamisesta aiheutuvien jatkotoimien mahdollinen seuraus. Tältä osin on syytä muistuttaa, että SEUT 266 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan toimielimen, jonka toimi on julistettu mitättömäksi, on toteutettava kumoamistuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Tuomioistuinten ja hallintoviranomaisen välisen toimivallan jaon mukaan toimielimen, joka on päättänyt kumotusta toimesta, on määritettävä,

mitä toimenpiteitä kumoamistuomion täytäntöön paneminen edellyttää (ks. tuomio 5.9.2014, *Éditions Odile Jacob v. komissio*, T-471/11, EU:T:2014:739, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 141 Siltä osin kuin kyse on siitä, että kantajan oli tyydyttävä yhden valtuutetun avustajan palveluksiin, on todettava, ettei ole lainvastaista, että toimielin ryhtyy toimiin saattaakseen työpaikkahäirinnästä valittaneet henkilöt erilleen siitä henkilöstä, johon häirintäsyytökset kohdistuvat.
- 142 Muilta osin kantajan vaatimukset koskevat henkisen kärsimyksen korvaamista.
- 143 Tältä osin on todettava, että oikeuskäytännön mukaan lainvastaisen toimen kumoaminen voi sellaisenaan olla asianmukainen ja lähtökohtaisesti riittävä korvaus henkisestä kärsimyksestä, joka tästä toimesta on voinut aiheutua (tuomio 9.7.1987, *Hochbaum ja Rawes v. komissio*, 44/85, 77/85, 294/85 ja 295/85, EU:C:1987:348, 22 kohta ja tuomio 9.11.2004, *Montalto v. neuvosto*, T-116/03, EU:T:2004:325, 127 kohta), ellei kantaja ole näyttänyt toteen, että hänelle on aiheutunut henkistä kärsimystä, joka on erotettavissa kumoamisen perusteena olevasta lainvastaisuudesta ja jota ei voida kokonaisuudessaan korjata tällä kumoamisella (tuomio 31.5.2018, *Korwin-Mikke v. parlamentti*, T-352/17, EU:T:2018:319, 78 kohta).
- 144 Käsiteltävässä asiassa riidanalaisten päätösten kumoamista on pidettävä riittävänä etenkin, kun unionin yleisen tuomioistuimen puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaamista koskeva päätös ei vaikuta siihen, onko työpaikkahäirintää tapahtunut vai ei.
- 145 Todettakoon täydentävästi, että kantaja ei ole unionin yleisessä tuomioistuimessa käytävään menettelyyn sovellettavien sääntöjen mukaisesti esittänyt seikkoja sen osoittamiseksi, että parlamentti on vastuussa väitetystä henkisestä kärsimyksestä.
- 146 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jotta työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdan mukaiset edellytykset täyttyisivät, kanteesta, jossa vaaditaan unionin toimielimen aiheuttamiksi väitettyjen vahinkojen korvaamista, on ilmentävä seikat, joiden perusteella kantajan riitauttama toimielimen menettely voidaan yksilöidä, syyt, joiden nojalla kantaja katsoo, että tämän menettelyn ja aiheutetuksi väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä vahingon laatu ja sen laajuus (ks. tuomio 20.7.2017, *ADR Center v. komissio*, T-644/14, EU:T:2017:533, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 147 Käsiteltävässä asiassa kantaja ei ole esittänyt kannekirjelmässä, mitä on se ”parlamentin puheenjohtajan ja puhemiehistön menettely”, josta tämä henkinen kärsimys johtuu, eikä kyseisen menettelyn ja kyseisen vahingon välistä syy-yhteyttä. Hän ei myöskään ole selittänyt, mitä hän on henkilökohtaisesti kärsinyt.
- 148 Työjärjestyksen 85 artiklan 1 kohdan mukaan ”todisteet ja pyynnot näytön esittämiseksi on esitettävä ensimmäisessä kirjelmien vaihdossa”.
- 149 Käsiteltävässä asiassa kantaja ei ole esittänyt todisteita henkisestä kärsimyksestään kannekirjelmän liitteessä, vaikka ne edelsivät sitä ajallisesti. Eri julkaisut ovat nimittäin peräisin lokakuulta 2018, ja päätös, jolla hänet erotettiin puolueestaan, on päivätty 31.12.2018.

- 150 Työjärjestyksen 85 artiklan 2 kohdan mukaan on tosin niin, että ”varsinaiset asianosaiset voivat vielä kantajan vastauksessa ja vastaajan vastauksessa esittää lausumiensa tueksi uusia todisteita ja pyytää saada esittää näyttöä, jos niiden esittämiseen vasta silloin on pätevä syy”.
- 151 On joka tapauksessa todettava, että kantaja ei ole esittänyt syitä, joiden vuoksi hän on esittänyt todisteensa myöhässä.
- 152 Tämän vuoksi korvausvaatimus on hylättävä.

2. Muut korvausvaatimukset

- 153 Kantaja vaatii kannekirjelmän 63 kohdassa, että unionin yleinen tuomioistuin ”velvoittaa parlamentin toteuttamaan korvausta koskevia toimenpiteitä, jotka ovat – – parlamentin täysistunnossa tehdyn päätöksen tiedoksianto – – ja tietojen ilmoittaminen tärkeimmille viestimille parlamentin toimesta ja kustannuksella – –, sekä kaikki tiedotteet, jotka ovat omiaan palauttamaan yleisölle asianmukaisen kuvan kantajasta”. Niin ikään kannekirjelmän vaatimuksissa kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin velvoittaa puheenjohtajan saattamaan täysistunnossa julkiseksi korvausta koskevat tiedot.
- 154 Kuten parlamentti korostaa, unionin tuomioistuimet eivät lähtökohtaisesti voi antaa määräyksiä unionin toimielimelle tai elimelle, tai muuten ne loukkaavat hallintoviranomaisen oikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 15.1.2019, HJ v. EMA, T-881/16, ei julkaistu, EU:T:2019:5, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 155 Oikeuskäytännön mukaan tämä periaate ei johda ainoastaan siihen, että hylätään kumoamiskanteen yhteydessä esitetyt vaatimukset, jotka koskevat sitä, että vastaajana oleva toimielin tai elin määrätään toteuttamaan toimenpiteitä kumoamiskanteen täytäntöön panemiseksi unionin yleisen tuomioistuimen toimivallan puuttumisen vuoksi, vaan sitä sovelletaan myös korvauskanteeseen, jonka yhteydessä kantaja vaatii toimielimen velvoittamista toteuttamaan tiettyjä toimenpiteitä väitetyn vahingon korvaamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 15.1.2019, HJ v. EMA, T-881/16, ei julkaistu, EU:T:2019:5, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 156 Näin ollen on hylättävä korvausvaatimukset, jotka koostuvat siitä, että unionin yleinen tuomioistuin ”velvoittaa parlamentin toteuttamaan korvaustoimia, jotka ovat – – parlamentin täysistunnossa tehdyn päätöksen tiedoksianto – – ja tietojen ilmoittaminen tärkeimmille viestimille parlamentin toimesta ja kustannuksella – –, sekä kaikki tiedotteet, jotka ovat omiaan palauttamaan yleisölle asianmukaisen kuvan kantajasta”.

IV Oikeudenkäyntikulut

- 157 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 158 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos hävinneitä asianosaisia on useita, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken.

- 159 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 135 artiklan mukaan unionin yleinen tuomioistuin voi kohtuuden niin vaatiessa päättää, että hävinnyt asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan mutta tämä velvoitetaan korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut vain osittain tai että tätä ei lainkaan velvoiteta korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.
- 160 Käsiteltävässä asiassa kohtuus vaatii, että vaikka kantajan korvausvaatimus on hylätty, parlamentti velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut, koska se on hävinnyt asian olennaisilta osin.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Euroopan parlamentin puhemiehen 2.10.2018 tekemä päätös, jossa Giulia Moin käytöksen hänen kahta valtuutettua avustajaansa kohtaan on katsottu olevan työpaikkakiusaamista, parlamentin puhemiehen 2.10.2018 tekemä päätös, jossa Moille määrättiin hänen kahteen avustajaansa kohdistamasta työpaikkakiusaamisena pidettävästä käytöksestä seuraamukseksi päivärahan pidättäminen 12 päivältä, ja parlamentin puhemiehistön 12.11.2018 tekemä päätös, joka koskee Moin 16.10.2018 parlamentin työjärjestyksen 167 artiklan nojalla tekemää valitusta, kumotaan.
- 2) Kanne hylätään muilta osin.
- 3) Parlamentti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Gervasoni

Madise

Nihoul

Frendo

Martín y Pérez de Nanclares

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä helmikuuta 2021.

Allekirjoitukset